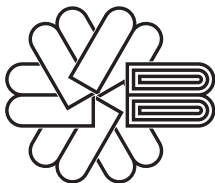

bulletin informací
o grafickém designu
únor 2006

Sdružení Bienále Brno
člen Icoagrada, člen UVU ČR

Vydalo Sdružení Bienále Brno, o. s., IČ CZ 188 29 139,
s finančním příspěvím Statutárního města Brna
Adresa redakce Zpráv SBB:
Doc. Ing. arch. Jan Rajlich, Jiráskova tř. 4, 602 00 Brno,
T/F: 549 252 807, T: 541 142 544, E: Rajlich@sbb-bienalebrno.cz
Tisk: Tiskárna Expodata-Didot, Brno-Výstaviště

www.sbb-bienalebrno.cz

Příště: vyhlášení akce IDENTITA

Omlouváme se všem pozorným čtenářům, že jsme o cca měsíc posunuli z redakčních důvodů původně plánované termíny uzávěrky a vydání těchto Zpráv (Z24). Dále upozorňujeme, že na našem webu naleznete od minulého čísla (Z23) Zprávy SBB barevně.

Omlouváme se také, že se do tohoto čísla nevešla slibovaná podrobnější informace o knize Jana Rajlicha Přistřížená křídla.

Příští číslo Zpráv (Z25) má uzávěrku 31. 3. 06 a výjde v dubnu k Mezinárodnímu dni grafického designu (27. 4.). Oficiálně zde vyhlásíme akci IDENTITA včetně technických a kontaktních údajů. První podrobnější informace naleznete ale už v tomto čísle Z24 na s. 3. Přílohami Z25 budou katalogy výstav SBB – Vávra F. B. (Fr. Borovec) a EKOPLAKÁT. Chystáme též podrobnější info o časopise „Rozrazil“ Centra experiment. divadla, kde vyšly obsáhlé medailony B. Myslivečka a V. Houfa. Dále stále uvažujeme do letošních Zpráv s českým překladem brožur WIPO: „Making a Mark – Tvorba značky“ a „Looking good – Dobrý vzhled“ (o designu).

Kalendář / nejdůležitější termíny

- 15. 2. 06 – posun uzávěrky odeslání exponátů 4 . BLOK Charkov
- >20. 2. 06 – výstava NOVOROČENKY / Brno – hlavní město graf. designu č. 31, Galerie HaDivadlo Brno
- 23. 2. 06, 15:00 h – 3. schůze ŘV SBB, Poslední leč, Brno
- 23. 2. 06, 17:00 h – vernisáž „Nadace Ing. Uvázla představuje – Vávra F. B. (66): nedělní malíř“ / Brno – hlavní město graf. designu č. 32, Galerie HaDivadlo Brno (výst. potrvá do 5. 4. 06)
- 15. 3. 06 – uzávěrka příjmu na 6. Trienále plagátu Trnava 2006
- 11. 4. 06, 17:00 h – vernisáž EKOPLAKÁT / Brno – hlavní město graf. designu č. 33, Galerie HaDivadlo Brno
- 27. 4. 06 – Světový den grafiky (a též předběžný termín konání členské schůze SBB)
- 30. 4. 06 – uzávěrka příjmu na Golden Bee 7, Moskva
- 1. 5.>6. 6. 06 – zasilání faxů-mailů na akci IDENTITA / Brno – hlavní město graf. designu č. 34
- 3. 6.>24. 9. 06 – 20. mezinár. bienále plakátu Varšava
- 13. 6.>15. 10. 06 – 22. mezinárodní bienále graf. designu Brno 2006, Moravská galerie v Brně
- 26. 7.>4. 10. 06 – výstava IDENTITA / Brno – hlavní město graf. designu č. 34, Brněnské kulturní centrum, Radnická 4

Jochen Fiedler: Vizualizace poselství nejkratší možnou cestou

Německý grafik Jochen Fiedler, čestný člen SBB, utrpěl 15. 9. 05 infarkt, ale již 10. 10. 05 přijel z Lipska do Žiliny na Ekoplagát.

Zde s ním rozmlouval při práci mezinár. poroty Jan Rajlich ml.:
JR: Co soudíš o kvalitách současného grafického designu?

JF: Odpověď není jednoduché, protože situace grafického designu se radikálním omezováním nákladů dostala nutně do poloh, které ohrožují samotnou existenci mnohých designérů. To za prvé, za druhé pak – nutně tím trpí všeobecná kvalita tvůrčích prací.

S uplatňováním tvrdého diktátu zadavatele, ať už se jedná o soukromého podnikatele nebo o veřejnou zakázku, vytrácí se nutně i osobitá designérova kreativita. Rigorózní požadavky na přepracovávání téměř již hotových návrhů a nápadů navíc limitují tvůrčí činnost a brzdí tvůrčí vliv návrháře.

(pokračování na str. 2)

Nahoře: na fotu z října 2005 zleva Jan Rajlich ml. a Jochen Fiedler

Dole: návštěvníci pečlivě prohlížejí 500 novoročenek na naší výstavě v HaDivadle Brno

Změna adresy a úprava stanov SBB

Znovu upozorňujeme na změnu naší poštovní adresy – sídla SBB (SBB, Jiráskova 4, 602 00 Brno). Změna sídla SBB a tím i stanov, kde musí být sídlo uvedeno, byla již také zaregistrována na MV ČR. Při této příležitosti musely být také na pokyn MV ČR upraveny naše stanovy – článek V. Zastupování SBB. Ten nyní zní jednoduše takto: „Statutárním orgánem SBB je předseda.“

Podle mého mínění se nachází grafický design v krizi, protože jen tak lze vysvětlit všeobecný, veřejný, ve velké míře se projevující úpadek plnohodnotného designu. Vzpomeňme jen na pokles kulturní propagace, respektive na její totální komercializaci. V souvislosti s kulturními zážitky (film, divadlo, hudba) zažíváme všeobecně nezávaznou mluvu formy, která se odvolává na předlohy údajně nejúspěšnější komerční reklamy. Převaha věčně stejné, na údajný vkus spotřebitele orientované a mnohokrát vyzkoušené fotografické zobrazení dovoluje vše ostatní a stojí v cestě jakémukoli využití osobitě tvůrčí práce. Podle mých zkušeností se vliv velkých mezinárodních výstavních akcí (např. Varšava, Brno, Lahti atd.) zmenšil. V nepříznivém případě se tu jako „umělecký zážitek“ nastoluje pouze událost, která je od grafického designu již značně vzdálená. Což je politováníhodné, dá se ale dostatečně vysvětlit opuštěním jak kulturních hodnot, tak kvality provedení. Peníze jako samojediné měřítko vedou nutně ke ztrátě tvůrčí rozmanitosti. Jako protiklad k tomu se jeví utváření mezinárodní výstavní scény, která péčí o původní, rozmanité a osobité projevy grafického designu vystupuje proti všeobecnému trendu vedoucímu k vizuálnímu úpadku. Tuto roli přejímají jak tradiční vedoucí výstavy jako jsou např. Brno a Varšava, tak i značný počet nových podniků, které se těší velké podpoře především u mladých a ambiciózních tvůrců (zvláště když finanční podmínky účasti jsou pro ně únosné, nebo nejsou vůbec stanoveny). Poplatky za účast vůbec omezují především nadané a mladé designéry v jejich prezentaci. Vytváří totiž komerční závory, které jsou vhodné pouze pro otevření určité klientele, reprezentantům hlavního – módního proudu. Pojišťují tím také svůj vliv na výběr a uplatnění sice talentovaných, ale komerčně ještě dosud málo úspěšných grafiků.

JR: Zaregistroval jsi zde na 10. Ekoplagátu v Žilině nějaké nové přístupy v tvorbě plakátů?

JF: Zdá se, že zkušenosti z posledního ročníku výstavy v Žilině podporují mé úsudky. Zejména umělecké ztvárnění s jasnou formální mlouvou, vyjádření grafické myšlenky a její nezaměnitelný přednes propůjčují velkému množství zaslaných plakátů originalitu a uměleckou úroveň. Velká cena (viz repro v Z23) je dobrým příkladem tvůrčích schopností zaměřených na vizuální komunikace svou myšlenkou a čitelností vizuálního poselství. Jednomyslné udělení ceny mezinárodní porotou mluví samo za sebe. V tomto způsobu vizualizace komunikací nevidím nějaký trend, spíše stále ještě plnohodnotný umělecký výkon, který našel své výtvarné řešení ve svrchovaném zacházení s prostředky vizuálního jazyka. Mimoto, zacházení s počítačem zde nehraje žádnou roli. Jako všechny pomocné prostředky se vůbec nepodílejí ani na hledání idey a ani na vyjádření její formy. Grafické řešení vzniká v hlavě tvůrce a počítač mu pomáhá při jeho realizaci. Efektivně a příležitostně, různými podněty a nezvyklými řešeními. Člověk může s jeho pomocí vyprodukovat právě tak dobré jako úplně špatné výsledky. A tak tedy zapomeňme na proces vzniku a soustředme se na výsledek.

(dokončení rozhovoru přineseme v příštím čísle Z25)

Členové SBB

Jubilea našich členů v 1. pololetí 2006

BLAHOPŘEJEME!!! 50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100

Marie Plotěná, 21. 2. – „60“ / **Karel Aubrecht**, 27. 2. – „50“ /

Jana Čipáková, 16. 4. – „65“ /

a dodatečně **Michal Wein**, 21. 11. (1950) – „50“

50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100 BLAHOPŘEJEME!!!

Michal Wein: Čas oponou nenápadně trhnul

Malou virtuální retrospektivu čerstvého padesátíka uvidíte na <http://web.telecom.cz/miwein/>

Jiří Šalamoun v Mladé Boleslavi

Výstava „Litografie a litografie“, Městská galerie Templ do 26. 2. 06.

Wim Crowel: Stanu se architektem reinkarnací

Více o našem českém členovi na www.a-g-i.org/magazine/dialogue_detail.php?id=15

DANAKTA s novou vizuální tvárou

Dánsko-slovenská obch. firma DANAKTA, která má filiiálky v Čechách, Maďarsku, Polsku, Dánsku a na Slovensku, v jeseni 05 vyhlásila sůtaž na logo a jeho aplikácie vo firemnom CI. V sůtaži vybraných autorov zvíťazil **Dušan Junek**, ktorý víťazný logotyp pripravil pre požadované aplikácie. Firma už od nového roku komunikuje po novom. Pripomeniem zaujímavosť, že vedenie firmy požiadalo autora, aby sa stal tiež odborným konzultantom spoločnosti pre vizuálnu komunikáciu.

O panu Echtovi

Vážení přátelé,
původně jsem si myslel, že vám při zahájení výstavy převyprávím svůj text, který jsem napsal o akademickém malíři Karlu Aubrechtovi do katalogu jeho výstavy Echt Aubrecht. Ale ten si můžete všichni přečíst. Takže jsem se rozhodl, že vám představím Echaubrechtovo řemeslo.

Je to řemeslo zvláštní. Zatímco my vidíme život a svět v reálu, lidé jeho druhu je vidí ve své grafické úpravě. A cokoli, co se kolem nás děje, pro nás do své grafické zkratky šmahem převedou. Firmu o tisících zaměstnancích zhuťní do logotypu, film a divadelní představení v plakát a divadelní program a košatému rukopisu spisovatele, který vypravuje příběh, dají řád a vypraví ho do světa v podobě očíslovaných a svázaných stránek, tedy coby knihu.

To všechno činí s nesmírnou fantazií a vynalézavostí a hravostí. Když pak navštívíme jejich výstavy, nestačíme se divit, jak dokáží šikovně cokoli proměnit v pár písmen, znaků, skvrn a čar...

Chrlí při tom nápad za nápadem a nijak nás nešetří. Jako by si říkali: My se do všeho pouštíme s fantazií, číťte totéž! A vesele na nás vyrukují s plakáty, programy a reklamními materiály, které připomínají hlavolamy – jsou rozložitelné a znovu složitelné, je nutno je převracet, otáčet, setsakramentsky vnímat.

Představte si situaci v přítmi divadelního hlediště. Když se manželům Novákovým podařilo prorozkládat se k zásadnímu textu programu a přelouskat jména autorů a název – to vše vyvedené v černých mínuskách na modročerném podkladu s rastrem bouřkových mraků – došli k hereckému obsazení a výčtu tvůrců. Oranžové písmo na červeném podkladu v rozbouřených řádcích jim dává zabrat.

Kdože to režíroval?, vzdychne manžel. – Goldflam, zašeptá manželka. – Ty tu někde vidíš napsáno slovo Goldflam? – No přece tady!

Tady ta kolíbka je položené „G“, z „O“ tu máš akorát horní půlku, „L“ je ta tučná rovná čára v písmenu „D“, „F“ nám vysadili převrácené – To bude nějaký ten symbol, né? A další „L“ schovali do „Áčka“. A tady, to je „M“... – Co?, ty prsénka, to je podle tebe „M“? – Je! – Ty, já bych toho optika, co tohle vymyslel, zabil, ... ukončí debatu nad programem manžel.

Ale pan Novák/Nenovák, pro kritiky a divadelní obec je program beztálně (stejně jako plakát) a všem se líbí a pozor – právem! Výtvarník zamakal a program souzní s textem hry a pojetím pana Arnošta, atd. atd. Ale takový program nebo plakát zkrátka očekávají, že čtoucí veřejnost si s nimi pohraje se stejnou chutí jako pan výtvarník.

Logotypy jsou proti plakátům už přímo magií. U nich už výtvarník čaruje o sto per a jednu tužku – držet s ním pak při jejich vnímání krok je někdy fakt fuška!

Popíšme si, jak vzniká logotyp nebo značka – řekněme – pro Výzkumný ústav neaplikovaných teorií Humenné, dislokované pracoviště Slavonice. Teorie jsou v názvu v množném čísle – dvě je málo, tři tak akorát – čili teorie znázorníme coby tři barevné tečky. Jsou neaplikované, čili je škrtneme. Každou přetneme elegantní čarou. Ale co s Humenným? To tam asi nedostaneme, ale renesanční a barokní štítý Slavonice, ty určité! Tak a je to: Obrys štítu a nad ním tři přeškrtnuté tečky. Značka je na světě a teď jde jen o to, aby všem zcvaklo v hlavě krátké spojení a při pohledu na ni jim blesklo hlavou – Ha! VÚNT, Humenné, Slavonice!

Měsíce se tomu zcvaknutí bráníme, ale pak to funguje – stejně jako u loga Nike, Adidas nebo Peugeot.

Výtvarníci nám vnutí jednoduchý obraz jako dětem – ony mají svého Krtečka, my máme Pumu.

Já se Karlově činnosti obdivuju a když podobné výstavy a katalogy vidím, říkám si: Kam ty lidi na ty nápady chodí?

A jen se zeptám, začnu za ně lobovat a říkám: Každý by měl mít svého kouzelníka, který by mu nejen jeho okolí, ale i jeho život zachytil a přetavil v krásně jednoduchá sdělení. Dělal by vám vizitky, svatební oznámení, přebaly vašich knih – a až byste cítili, že vaše letošní P. F. bylo zřejmě poslední, požádali byste ho o návrh parte.

Když umí tihle pánové převést do zkratky celého Hamleta, proč by to nedokázali se soustružníkem? Efektívň špona náhle přervaná krvavou šmouhou, kterou zanechal dráp osudu!

A čím už vám o tomhle nádherném echtřemesle nepovím. Najděte si toho svého úpravce reality a zažijte s ním úžasné chvíle a získejte od něj skvělá díla.

Kdybyste se rozhodli pro EchtAubrechta, tady je kontakt: aubrecht@tiscali.cz – Pěkný večer!

Pavel Cmíral

(předneseno v HaDivadle Brno 15. 11. 05 na vernisáži „EchtAubrecht“, titulek red.)

Akce SBB 2006

Echt Aubrecht

(Brno – hlavní město grafického designu č. 30)

Druhá naše výstava v Galerii HaDivadlo Brno proběhla (do 4. 1. 06) ve znamení přehlídky celoživotního díla „klasika české grafiky“ (citát z LN) a zanedlouho padesátinika **Karla Aubrechta** – plakáty, logotypy, ilustrace, knihy, typografie (katalog byl přílohou Z23). Na vernisáži 15. 11. 05 promluvil Pavel Cmíral (viz úplný text na předchozí straně).

Novoročenky

(Brno – hlavní město grafického designu č. 31)

Vernisáž 5. 1. 06 se velmi vydařila, přišlo kolem 150 návštěvníků, paní Borovcová opět napekla srdíčka, ČT natáčela rozhovory, **Karel Aubrecht** pěkně pohovořil a víno ze Starovic chutnalo. V úterý 10. 1. 06 pak **Fr. Borovec** a **J. Rajlich ml.** byli v 7.53 h hosty ranního vysílání ČT, kde bylo naší výstavě věnováno neuvěřitelných 7 minut... O Novoročenkách referovala brněnská Rovnost, Právo, MF Dnes i komunistické Echo obsáhlejšími články. K výstavě byl vydán katalogový dvoulist (který je přílohou Z24). Autor (**J. Rajlich ml.**) katalogu se omlouvá za to, že na závěr úvodu očísloval letošní Mezinárodní bienále graf. designu Brno jako 23. Asi myslél hodně dopředu..., letos se bude konat v pořadí 22. **Bienále Brno**... Barevnou verzi katalogu najdete na webové stránce www.sbb-bienale-brno.cz v sekci Výstavy.

Nadace Ing. Uvázla představuje – Vávra F. B. (66): nedělní malíř

(Brno – hlavní město grafického designu č. 32)

S tímto názvem a s podtitulem „výstava portrétů moravské kulturní elity a různé kresby“ je v únorových programech HaDivadla uváděna výstava **Františka Borovce**. **Na obrázku je jedna z vystavovaných prací.** Katalog bude přílohou příštích Z25. **Srdečně zveme na vernisáž do Galerie HaDivadlo Brno ve čtvrtek 23. 2. 06 v 17 h.**

Výběr plakátů z 10. Ekoplagaťu Žilina

(Brno – hlavní město grafického designu č. 33)

Mezinár. přehlídka plakátů s tematikou ochrany životního prostředí Triennale Ekoplagať v žilinské Považské Galerii na sklonku r. 05 vešla do jubilejního 10. ročníku, tedy 30 let existence. Brněnská výstava připraví výběr 50 plakátů. K výstavě bude vydán katalogový list a plakát. Termín: duben–květen 06, Galerie HaDivadlo Brno. Spolupřádá Štátná ochrana přírody Slovenskej republiky – Správa národného parku Malá Fatra vo Varíne a Nadace Veronica – Dům ochrany přírody v Brně v rámci Dne Země 2006 (21. 4.) a Světového dne grafiky (27. 4.). Vernisáž je plánována na úterý 11. 4. 06 v 17 h. O podporu této akce bylo požádáno Město Brno a Nadace Veronica.

Mezinárodní výstavní akce na téma IDENTITA

(Brno – hlavní město grafického designu č. 34)

Mezinárodní fax-artová / mail-artová akce bude pro SBB stěžejní akcí roku. Bude zaměřena na téma identity v širokém smyslu tohoto pojmu (identita osobní, národní, státní, skupinová, klubová, oborová, myšlenková, spotřební, kulturní atd.) v současném současně globalizovaném i diverzifikovaném světě. Naposledy SBB připravilo velmi úspěšnou fax-artovou akci „Svět na dosah / World at your fingertips“ před 10 lety, v r. 96. Nyní budou moci účastníci využít i zaslání svých děl prostřednictvím e-mailu. Bude nutno dodržet formát A4 a jednobarevné (černobílé) provedení. Díla budou organizátory zvětšena na velikost

plakátu. Můžeme očekávat velmi zajímavou a hodnotnou výstavu, protože k účasti vyzýváme nejen členy SBB z ČR a SR, vč. našich cca 70 čestných členů ze zahraničí (např. **Tadanori Yokoo, Mitsuo Katsui, Shigeo Fukuda, Seymour Chwast, Chaz Maviyane-Davies, Uwe Loesch, Niklaus Troxler, Ahn Sang-soo, István Orosz, Dan Reisinger, Vladimír Chaika, Ivan Chermayeff** atd.), ale i profesionální veřejnost včetně studentů designu. K výstavě bude vydán plakát a katalog A4. **Termín pro zaslání návrhů byl předběžně stanoven na období mezi 1. 5. a 6. 6. 06.** Výstava bude 26. 7.-4. 10. 06 v Galerii u Dobrého pastýře a Galerii Kabinet (obojí BKC), případně i v Galerii HaDivadlo. Spolupřádá BKC – Brněnské kulturní centrum. Tuto mezinár. akci SBB připravuje jako svůj příspěvek – doprovodnou akci k 22. **Bienále Brno '06.** O podporu akce IDENTITA bylo požádáno Ministerstvo kultury ČR, Město Brno a Nadace ČFU.

Autorské plakáty na téma DIVADLO

(Brno – hlavní město grafického designu č. 35)

Členská výstava návrhů autorských plakátů graf. designérů – členů SBB. **K zamyšlení se nad tématem, vytvoření originálního plakátu a účasti na výstavě jsou zváni všichni členové SBB!!!** V době, kdy ekonomická a komerční hlediska v tvorbě plakátů ohrožují i u nás dříve vynikající divadelní umělecký plakát, bude úkolem akce vytvořit „ideální“ plakát pro „ideální“ konkrétní či smyšlenou divadelní hru podle fantazie autora. Doporučujeme hru situovat do HaDivadla Brno nebo Národního divadla v Brně. Jediným omezením bude jednotný formát. Podrobnosti budou včas sděleny, pravděpodobně již v příštích Z25. K výstavě je plánováno vydání plakátu a katalogu, předpokládaný termín výstavy: podzim 06, Galerie HaDivadlo a Národní divadlo v Brně. O podporu akce DIVADLO bylo požádáno Ministerstvo kultury ČR a Město Brno.

Kontakty: SBB – T u č.: 549 252 807 (= Jan Rajlich, předseda SBB, E: rajlich@fme.vutbr.cz), E: rajlich@sbb-bienalebrno.cz, www.sbb-bienalebrno.cz; A: CED-HaDivadlo, ALFA pasáž, Poštovská 8d, 602 00 Brno, T: 542 216 870, E: hadi@hadivadlo.cz; www.hadivadlo.cz

SVU k podmínkám Bienále Brno

Syndikát výtvarných umělců se dopisem z 5. 12. 05 obrátil na MK ČR s připomínkami k podmínkám účasti na **Bienále Brno**. Z dopisu, jehož kopie byla zaslána SBB a Radě uměl. obcí, citujeme podstatnou část: *.../.../* ...přihláška, která již sama o sobě trpí vážnými nedostatky. Chybí v ní totiž jasná koncepce, jakým směrem se bude toto bienále ubírat. Bod [A] Plakáty je nejasně postaven.

V obou bodech A) i B) nejsou zřetelně deklarovány ceny, a to jak názy, tak počty v jednotlivých kategoriích.

V bodě B) převládají ty grafické segmenty, které jsou součástí takzvaného reklamního a propagačního průmyslu – pro připomenutí – s ročním obrátem mezi 40–50 miliardami Kč. Otázkou je, do jaké míry je potřebné tuto velmi diskutovanou oblast, v mnoha případech se značně problematickým dopadem na klima ve společnosti, dotovat... *.../.../* Z uvedeného vyplývá, že na tomto bienále nejsou jasně stanoveny priority a na ně navazující kontrolní mechanismy. Každá taková přehlídka by měla být příkladem ve všech směrech – nejen po stránce profesní, ale i etické, a tyto hodnoty podporovat.

Není-li tomu tak, pak jakákoli diskuse a snaha ministerstva kultury o zvýšení státního příspěvku na kulturu alespoň na 1% vytváří pouze rozpaky.

Syndikát výtvarných umělců, Masarykovo. nábř. 250, 110 00 Praha 1, doc. akad. mal. Karel Míšek, předseda

Sloni v porcelánu

Proměna značky OSKAR ve VODAFON je jedním z více příkladů necitlivosti větších mezinárodních firem, jakou chovají k místní klientele některých zemí, do nichž obchodně vstupují. OSKAR byl v minulosti odborníky hodnocen jako ukázkově zpracovaná značka propojující výtvarné kvality se schopností vyzařovat pozitivní filosofii. Byla dávana za příklad mj. ČESKÉMU TELECOMU, který při proměně vizuálního stylu nedal přednost obdobně kvalitně zpracovanému corporate identity od tuzemského grafického studia a použil řešení sice renomovaného, avšak české prostředí neznajícího holandského konkurenta. Potvrzením ignorace telekomu byla i skutečnost, že ne zvolil fonetický tvar firemního označení, jak to je běžné v jiných zemích (např. Deutsche Telekom ap.). Na druhé straně to ovšem potvrzuje smutný fakt, že Češi, přestože se pod vedením hlavy státu kolektivně obávají zahraničních vlivů, svou identitu si drží hlůve než jiné národy. Očekává se od nich, že podobnou lhostejnost budou tolerovat a ta se proto neprojeví dlouhodobě negativně na celkovém image firmy. Bylo

by zajímavé zjistit, zda si např. management VODAFONU v ČR uvědomuje zavádějící významovou interpretaci názvu své firmy v českém jazykovém prostředí a zda by jej překvapily úsměšky o „obchodník s teplou vodou“. Podobně se zachoval T-MOBILE při koupi atraktivní značky PAEGAS. Jejich nahrazení neslaným nemastným slovním spojením, nutícím Čechy ke specifické výslovnosti je jednoznačně cestou k horší komunikaci firmy s veřejností, kterou nezachráni ani sebemasivnější reklamní kampaň. Dobře to svého času potvrdily po pražských ulicích se šířící modifikované letáčky neznámého grafického studia se šťavnatým sloganem „JEHO PLEŠ MĚ TEĎ PROVÁZÍ VŠUDE. ŽIJ NAPLNO, TY DEBILE!“ Jako další příklad je možné uvést chování postupně se měnících majitelů architektonicky svébytné a nezaměnitelné stavby pražského obchodního domu Máj. Předpokládají, že Pražané jej mají chuť nazývat každých pár let novým, nepřilíší atraktivním názvem a zcela ignorovat místní tradici. Podobně jako „obchodníci s teplou vodou“ se příliš netrápí s tím, že pojem „teskobarák“ byl v několika generacích Čechů pevně zafixován jako odpudivá sídlištní stavba, která po splnění svého původ. poslání z nouze sloužila komunismu pro prodejny velikosti mezi mini a supermarketem. Takový postoj samozřejmě připravuje

firmy o možnost ideální formy komunikace. Většinou však jde o velké molochy, kteří nakonec převálčují jakýkoliv názor místní veřejnosti, aby si ji přizpůsobily ke své potřebě. To ovšem neznamená, že je zbytečné o takové ignoranci přemýšlet a psát. Už i proto, že existují jiné společnosti, které dokáží projevit prozíravou citlivost ke kulturním specifikům a tradici prostředí, do kterého vstupují. Např. spojení ŠKODA-VOLKSWAGEN. Někdejší dobrou tradici škodovky poslední léta komunismu zcela vymazala. Český folksvagen by byl proto na našem trhu přijat s velkou pravděpodobností bez problémů. Podobně dokázali využít tradiční české značky noví zahraniční vlastníci čokoládoven ORION, jejichž slabou stránku představuje pouze náhrada původního špičkově profesionálního balení cukrovinek méněhodnotnou inovací s mnoha typografickými chybami. Zatímco reklamní kampaň předchozího slona v porcelánu – firmy T-MOBILE podnítila jen ojedinělé negativní reakce (viz letáky na www.jina-priorita.cz „Tvoje pleš mě teď provází všude, Žij naplno Ty D...“), obchodník s teplou vodou se dočkal odezvy

mnohem nepříjemnější. Jeho protihráči byli zřejmě v době záhadné prezentace krvavých Gottwaldových rukou v českém prostoru již dobře informováni, a proto se mohli připravit. 1. února 06, v den vyvrcholení kampaně VODAFONE, byla celá Praha a pravděpodobně i další města polepena plakáty NEVOLTE STRANY S KRVAVOU MINULOSTÍ!, jejichž hlavním motivem byl Vodafonem špatně vymyšlený rudý otisk ruky. Bylo by zajímavé zjistit, jak moc se šéfové firmy nervózně škrabali ten den za uchem, ale můžeme se spolehnout, že nic nedají najevo. Závodníky komerční olympiády poutá navzájem falešná solidarita. Přiznali to i v redakci reklamního magazínu Strategie, když měli zveřejnit takto zaměřenou informaci.

-m-

Informace z UVU ČR

Unie výtvarných umělců České republiky sděluje

– **Společné prohlášení** Ministerstva kultury ČR a Iniciativy pro kulturu, Rady uměleckých obcí a zástupců dalších umělec. sdružení a asociací. V závěru roku se podařilo deklarovat spolupráci s novým vedením MK ČR. Rada umělec. obcí, jejímž jsme zakládajícím členem, s Iniciativou pro kulturu zvýšila prestiž i možnosti svého působení. Text je na www.uvucr.cz/aktualni/spolecne_prohlaseni_mkr_2005.htm
– **Granty Nadace Český fond umění 2006.** NČFU vyhlásila výběrové řízení na přidělení grantů pro podporu projektů výtvar. umění. Žádosti se přijímaly do 31. 1. 06. Rozděleno bude 1 100 000 Kč. (Pozn.: SBB podalo žádost–projekt na akci IDENTITA, o ní viz více na str. 3).

Zprávy z ČR a SR

Soutěže

6. Trienále plagátu Trnava 2006 v přípravě

Podivné postoje Ministerstva kultury k sféře designu skomplikovali aj přípravy nejvýznamnější akce – 6. Trienále plagátu Trnava. Organizační výbor TPT pod vedením **Dušana Juneka** pracoval v podmínkách, které sú od pokojnej atmosféry dost' vzdialené. Napriek tomu autori plagátov na celom svete majú už v rukách pozvania s podmienkami. TPT je opäť otvorené pre profesionálov (kat. A) a študentov výtvar. škôl (kat. B). Zaslať možno 5 plagátov vytvorených medzi februárom 03 a marcom 06. **Termín zaslania prác je 15. 3. 06!** Cenu Andyho Warhola a ceny v obidvoch kategóriách udelí medzinár. porota: Alain Le Quernec (F), **Jiří Šalamoun** (CZ), Gertrud Nolte (D), **Jozef Dóka** (SK) a Tadeusz Piechura (PL). Autorom grafiky 6. ročníka je **Lubomír Longauer**. Trienále Trnava s festivalom doprovodných akcií a výstav bude 13. 9.>10. 12. 06. TPT, schválené Icoogradou, organizuje Galéria Jána Koniareka v Trnave, spolupracujú: Slovenské centrum dizajnu Bratislava, Trnavská mest. rada, VŠVU Bratislava a občianske združenie PLAGÁT. Možnosť vystavovať a konfrontovať svoje práce je výzvou pre študentov a pedagógov. V tomto kontexte by organizátori privítali väčšiu účasť študentov umel. škôl z Českej republiky oproti skromnému zastúpeniu v minulosti. **Info–A:** Galéria Jána Koniareka, Zelený krížek 3, 917 01 Trnava, **E:** tpt@nexta.sk; www.gjk.sk

Louskáček 2005

Přihlašování do soutěže o nejlepší českou reklamu „Louskáček 2005“ již začalo – **uzávěrka je 24. 2. 06.** **Info na –** www.adc-czech.cz

Český lev '05 za plakát Evě Švankmajerové

V každoročním filmovém hodnocení Český lev se urputně drží i kategorie plakátu, ač jich zrovna moc nevzniká. Za r. 05 byli nominováni Mikuláš Macháček a Aleš Najbrt (Příběhy obyčejného šílenství), Jan Saudek a Jan Kantůrek (Román pro ženy) a E. Švankmajerová (Šílení). Posledně jmenovaná ČL za plakát 27. 1. 06 získala (in memoriam).

Logo Česka představeno

Vítězný návrh v soutěži MZV ČR na logo ČR vytvořilo studio Side 2 (Tomáš Machek, Luděk Kubík a Karel Haloun). Přihlásilo se 190 zájemců s 415 návrhy. Vybrané logo (v porotě byli mj. Eva Jiřičná a Ivan Zachariáš) by mělo sloužit jako jednotný a zapamatovatelný symbol ČR při prezentačních a informačních aktivitách v zahraničí – viz obr.

O vývoji obecného praktického zrakového sdělování – 2. část

Tomáš Fassati

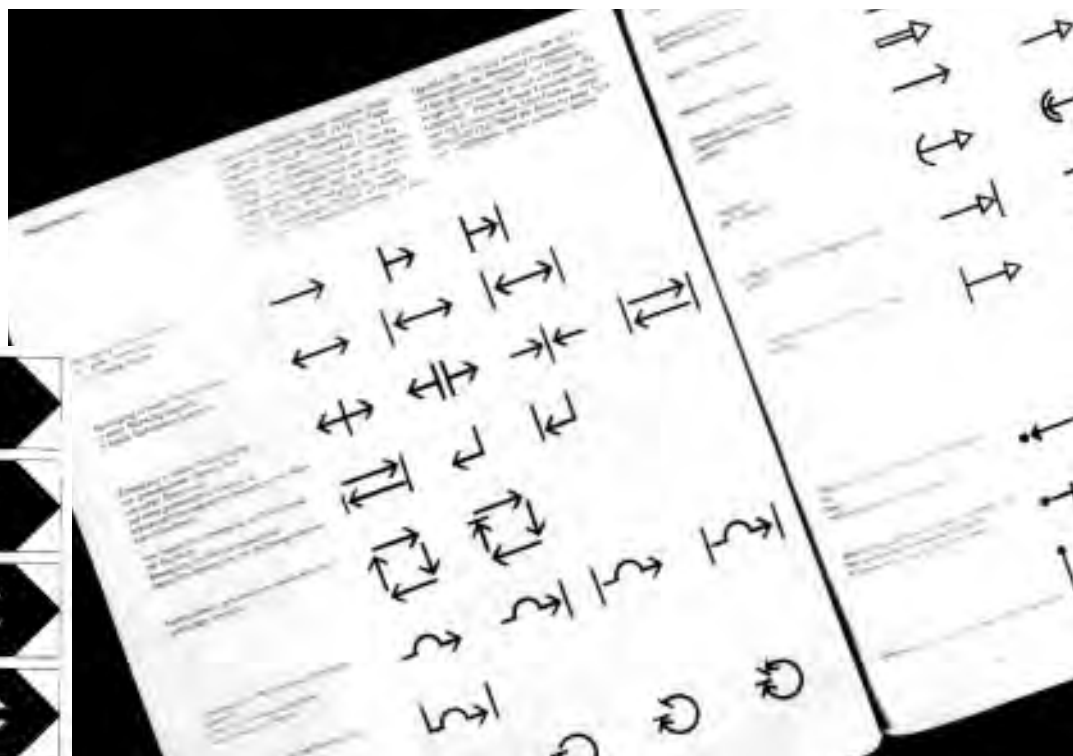
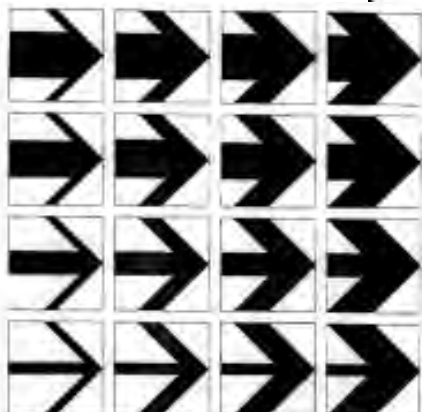
Těmto nedostatkům při tvorbě univerzálního systému zrakového sdělování dokázal zabránit německý designér Otl Aicher (1922–1991). Míra stylizace jeho figur a symbolů byla nižší, přesto si udržela čitelnou jednoduchost a dobrou tvarovou kombinovatelnost pro různé slohově řešená prostředí. Ačkoliv nepostupoval při tvorbě systému od základního souboru obecných jevů ke konkrétním, netrpí soustava jeho symbolů nedostatkem systémovosti. Nejvíce se proslavil rozsáhlým systémem pro olympiádu v Mnichově (1972), který v první polovině sedmdesátých let rozšířil pro většinu dalších oborů lidské činnosti komunikujících s veřejností. Aicher respektoval existující vývoj mezinárodní unifikace a dobře promyslel vnitřní logické vazby celé soustavy. Výrobce jím navrženého systému obsahujícího mnoho set prvků se stala firma ERCO Leuchten. V Německu se Aicherovy symboly rozšířily téměř monopolním způsobem a velmi kladně tak ovlivnily komunikační prostředí země, které se stalo uživatelsky příznivé nejen pro domácí obyvatelstvo, ale i pro návštěvníky ze zahraničí.

Otl Aicher byl vysokoškolským pedagogem a proto společně s německým teoretikem vizuální komunikace Martinem Kramperelem (nar. 1928) sestavil základní učebnici zrakového sdělování doplněnou stručným přehledem většiny komunikačních oblastí.¹⁰ Jejich publikace byla obdobou průkopnického díla H. Dreyfusse, její zjednodušení umožnilo optimální využití pro výuku praktiků. Přínosem autorů bylo zařazení problematiky čitelnosti a ukávek formálního vývoje některých symbolů v průběhu 20. století. V době přípravy knihy ještě nekystalizovala podoba globální vizuální gramatiky tak výrazně, abychom Aichera s Kramperelem museli kritizovat za její absenci.

Symbols německého designéra Otla Aichera

Německá učebnice praktické vizuální komunikace Otla Aichera a Martina Krampera.

Dole ukázka z učebnice: problém čitelnosti různých proporcí tzv. belgické šipky (ISO)

Při dokumentaci vývoje zrakového sdělování druhé poloviny 20. století bývají uváděny ještě také například osobnosti typografů a pedagogů Švýcara Adriana Frutigera (1928–2000) nebo Japonce Yukio Ota (Lovers Communication System), Němce Wolfganga Schmidta (Lebenszeichen), stejně jako jména tvůrců některých stylově výrazných vizuálních orientačních systémů. Frutigerův významný přínos spočívá ale především v práci s hláskovými znaky, které nejsou předmětem této studie, jeho japonský kolega pak publikoval práce, které systémovostí nedosáhly úrovně H. Dreyfusse nebo O. Aichera. Ve druhé polovině 20. století byla vydána celá řada knih nepříliš soustavně mapujících atraktivní obor vizuální komunikace, které mohou sloužit nejvýše jako dokumentace dobové produkce. Kvality samotných systémů vizuální komunikace pak závisí především na stupni jejich vnitřní i vnější logické provázanosti. Dosáhnout velmi dobrého výsledku ve stylu nebo čitelnosti by nemělo být problémem pro žádného profesionála. Proto ponechme stranou formální oslavy některých atraktivních systémů vizuální komunikace, které bývají při prezentaci oboru přehnaně vyzdvihovány. Nejzásadnější vliv na současnou podobu globální vizuální komunikace lze připsat Mezinárodní organizaci pro normalizaci a měření ISO (International Organization for Standardization), která se věnuje sjednocování národních, převážně technických norem. Pro obor vizuální komunikace zde vznikla specializovaná komise ISO/TC 145, která však bohužel nemá možnost zastřešit veškerou unifikaci značek a symbolů. Představitelé mnoha oborů lidské činnosti totiž zatím nepochopili, že vizuální komunikace je podřízena společným systémovým vztahům, a chtějí si v neprospěch funkčnosti vytvářet své

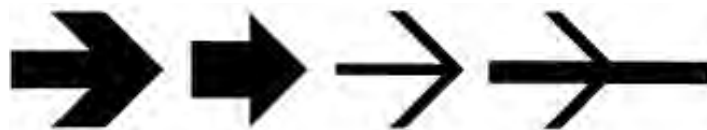
Bezpečnostní značky stylizované graf. designérkou Norou Olgay

Soubor šipek normy ISO

Obecný barevný kód pro sdělovače a ovládače (bílá, zelená, žlutá, modrá, červená) a z něho vyvozená barevnost tabulek

Symbol souboru ISO 7001 v síti vymezujícího obrazce (vlevo dole)

Ukázka z rozsáhlého souboru značek IEC (vpravo dole)

souboru značení autonomně. V ISO tedy začala unifikace zrakového sdělování od technických oborů. K důležitým vlastnostem různých technologií patří také otázka jejich bezpečnosti. Není proto divu, že při zvyšující se mezinárodní spolupráci včetně obchodní bylo aktuální také sjednocení norem chránících zdraví člověka. V 60. letech tak dochází k náhradě různorodých nesystémových bezpečnostních značek novým, vědecky propracovaným, psychologicky účinným systémem. Východiskem pro jeho tvorbu bylo silniční značení, avšak odborný tým promyšleně odstranil všechny nedostatky dopravních značek a doplnil soustavu o nové prvky. Společně s bezpečnostním značením byl v tomto desetiletí propracován barevný systém sdělovačů a ovladačů. Na optimálním místě, které bylo kompetentní pro mezinárodní unifikaci tak vznikl seriózní základ pro veškerou globální vizuální komunikaci. Je tvořen barevným kódem, který společně s tvarovým kódem tabulek slouží k modifikacím černobílých unifikovaných grafických znaků a symbolů.

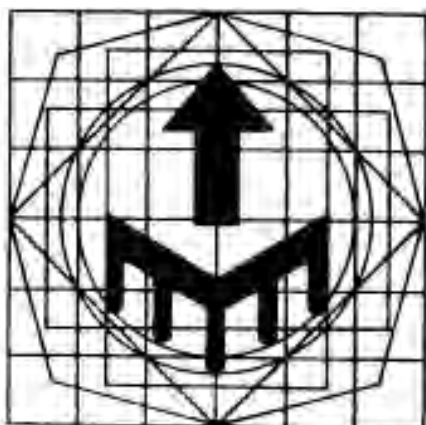
Závěrem této části je třeba poznamenat, že samotné nebarevné bezpečnostní symboly prezentované normou nebyly vytvořeny v ideální formě z hlediska čitelnosti ani stylu. To napravila až počátkem 90. let washingtonská designérka Nora Olgay ze studia Foci¹¹, která za to obdržela uznání Mezinárodního institutu informačního designu.

Vzhledem k tomu, že všechny normy ISO nejsou pro jednotlivé státy závazné, šíří se užívání mezinárodních kódů postupně, podle stupně vyspělosti jednotlivých partnerů International Standard Organization. V některých případech užití norem brání sami designéři, kteří chtějí jako volní, ničím nevázaní umělci svobodně volit komunikační prvky i barvy podle svých pocitů. Často s naivním přesvědčením, že funkčnost tím nebude zásadně ovlivněna. V jiných případech brání šíření komunikačních norem ISO pohodlnost nebo ignorance úředníků různých kompetentních institucí. Dobrým příkladem k doložení uvedeného problému je mezinárodní norma umožňující odlišení různých jevů směrového charakteru prostřednictvím rozdílných tvarů šipek.¹² Tento velmi užitečný standard je mezinárodně rozšířen zejména na ovladačích kancelářských strojů, v posledních desetiletích také klávesnic počítačů. Mnohé vyspělé státy (např. Velká Británie, Francie, Německo, Benelux ad.) jej již aplikovaly také do dopravního značení. Česká republika naopak patří k zemím, které s jeho užitím dosud nezačaly a některé její kompetentní instituce jej dokonce opakovaně umíněně odmítají.

K nejvýznamnějším normám ISO, které se zabývají vizuální komunikací, patří ISO 7001¹³ věnovaná veřejným informačním značkám. Od sedmdesátých let je postupně doplňována a dnes obsahuje již téměř dvě stovky nebarevných symbolů určených k aplikaci samostatně i v barevných tabulkách. Není bez zajímavosti, že je určena také pro geografické informační systémy. Mnozí kartografové však nedokáží přechořit stín své tradice stavějící na nezávislosti nestandardních symbolů vysvětlovaných vždy v příloze každého typu mapy.

Tvorba map je speciální oblastí vizuální komunikace, která přímo souvisí s tvorbou inženýrských projektů všech typů. Je dobré vědět, že ne všechny metody užívané při kresbě map a projektů jsou národně nebo mezinárodně unifikovány. International Organization for Standardization vypracovala také řadu pomocných předpisů, které pomáhají při tvorbě, testování a užití nových znaků a symbolů.¹⁴ International Organization for Standardization není jedinou mezinárodní institucí, která se zabývá unifikací vizuální komunikace. V řadě oborů existují rezortní sdružení (v železniční, letecké, lodní dopravě aj.), která se pokoušejí sjednotit znaky, symboly a značky oblasti svého působení. Dělal-li to bez návaznosti na obecná komunikační pravidla a bez spolupráce s ISO, dospívají k málo funkčním systémům. Jednou z oborových organizací, která příkladně spojila svou unifikaci s ISO, je International Electrotechnical Commission (IEC). Zabývá se značením schémat, ovladačů, sdělovačů, vstupů a výstupů elektrických přístrojů, čím dnes pokrývá téměř veškerou technologii včetně přístrojů určených laikům. Jde o velmi rozsáhlý obor vizuální komunikace, který se s postupným rozvojem technologií užívající elektřinu vyvinul do poměrně kvalitní podoby a prolíná do obecného laického zrakového sdělování. Naproti tomu komunikace provádějící technologie mechanické či chemické zůstávají převážně věcí profesionálů.

Svou roli při sjednocování systémů vizuální komunikace sehrály také

5064	5065	5066	5067	5068	5068 *	5070	5071	5072
5073	5074	5075	5076	5077	5078	5079	5080	5081
5082	5083	5084	5085	5086	5087	5088	5089	5090

organizace designérů. Autoři mnoha prvků zrakového sdělování při své práci přirozeně cítili potřebu přijetí mezinárodních pravidel, o která by se mohli opírat. Nejprve se problematice v 60. letech 20. století věnovala ICOGRADA (mezinárodní sdružení organizací grafických designérů)¹⁵, následně rakouské sdružení grafických designérů pod koordinací designéra, teoretika a manažera Petera Simlingera¹⁶. Zatímco ICOGRADA nedospěla k výsledkům zásadně ovlivňujícím praxi, rakouským designérům se podařilo přimět alespoň centrální instituce své země ke zpracování kvalitní národní normy pro obecně informující symboly. Peter Simlinger tak činil v návaznosti na současný vznik obdobně zaměřené mezinárodní normy ISO, kterou chtěl dále kvalitativně ovlivnit a rozvinout do větší komplexnosti. Těžkopádný mechanismus fungování International Standard Organization, který vyžaduje opakované, spíše laické než odborné projednávání všech návrhů národními normalizačními instituty členských zemí celého světa, jej však po několika letech usilovného snažení odradil od další práce. Navázala na ni až česká organizace International Institute for Information Design, jehož je P. Simlinger ředitelem.¹⁷ Zde se podařilo pod hlavičkou mezinárodního institutu informačního designu komplexně zdokumentovat a analyzovat nejnovější stav globálního zrakového sdělování.

Co je pro něj příznačné? Krystalizující gramatika je stále častěji respektována zejména v oborech a společenských skupinách, které jsou na funkčnosti vizuální komunikace skutečně závislé a to zejména v mezinárodních vztazích. Využívání gramatiky vyžaduje odbornou interdisciplinární tvorbu nových systémů, vedle ní se však stále uplatňuje živelný vývoj. Pokud je podnícen laickými uživateli, jde o přirozený jev. Jinou příčinou živelného vývoje představují ti z grafických designérů, kteří se nechťejí při své tvorbě nechat spoutávat gramatickými pravidly ani spoluprací s psychology a teoretiky komunikace. Touha po nezávislosti je však zdůvodnitelná ve volné tvorbě, vizičkou profesionality užitého umění je naopak kázeň podmiňující kroky, jež vedou k optimální funkčnosti. Naprostým ignorantstvím pak lze nazvat formálně nesprávná rozhodnutí nekvalifikovaných úředníků, kteří z moci svých institucí negativně ovlivňují funkčnost nově vznikajících systémů. Většinou se však živelnost mísí s odborností, takže funkčnost většiny nových systémů je nedokonalá jen v určitých směrech.

Příkladem je současný stav dopravního značení na pozemních komunikacích, které stále není mezinárodně sjednoceno. Příčina zdaleka nespočívá v ekonomické oblasti. Ačkoli i v oblastech, kde by regionální rozdíly byly přínosem, např. ve volném umění, dochází k unifikující globalizaci, informační design mnoha zemí dnes naopak zůstává konzervativně jedním z mála místních specifíků. Jsou státy, například Velká Británie, ve kterých dopravní značení dosáhlo ukázkové úrovně a mohlo by být přežato ostatními. Jde o užití unifikovaných barev a šipek, čitelnou a estetickou stylizaci symbolů i volbu nejčitelnějšího písma se správnými mezery. Vedle obecného barevného kódu se postupně rozvíjejí také barevné kódy doplňkové. Jejich funkčnost je závislá na přísně vymezeném užití v jednotně určených souvislostech s prostředím. Týká se to i tzv. barevného orientačního kódu, kterým začaly jednotlivé země odlišovat druhy cílů, k nimž ukazují směrovky. Nejméně polovina států však zatím bez jakéhokoli upozornění na

Nerespektování normy ISO o šípkách vede k významovému zmatku (vlevo dole)

Nejednotné značení ekologických výrobků vedek nefunkčnosti značení v mezinárodním prostředí (vpravo dole)

Optimální barevný orientační kód (modrá, zelená, bílá, hnědá, žlutá)

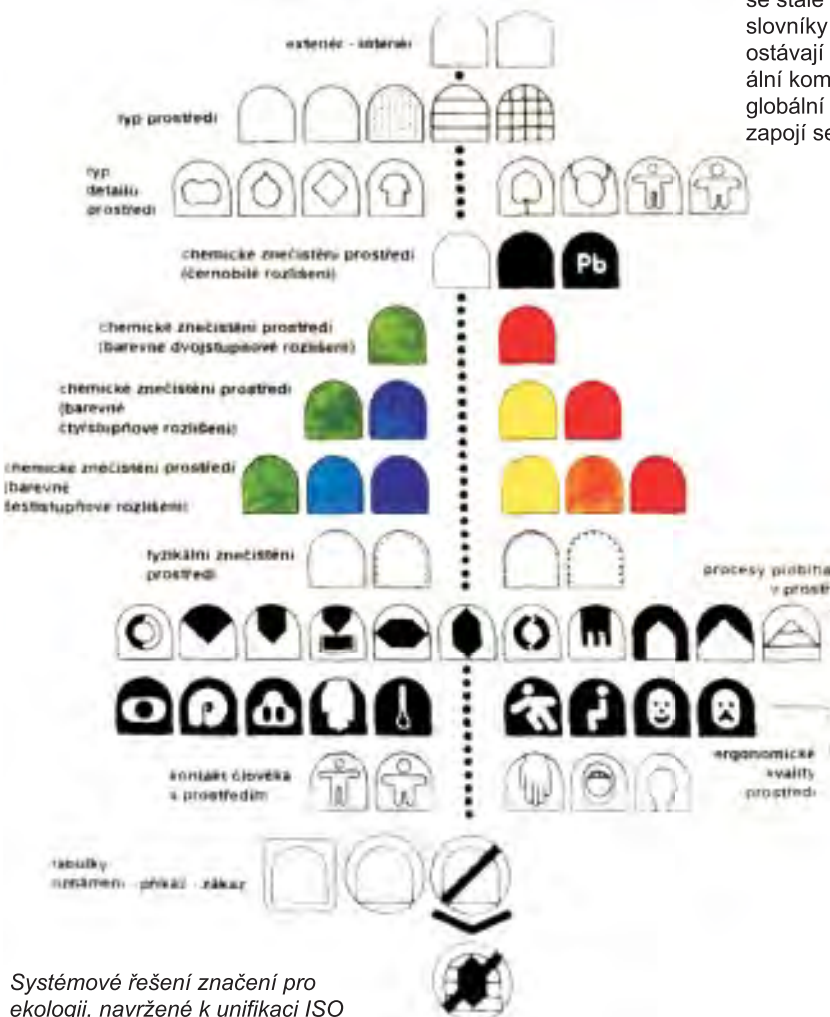
svých hranicích barevný orientační kód nerespektuje. Jejich nezávislá řešení potom nelze nazvat jinak než „kódem dezorientačním“. Další doplňkové barevné kódy slouží k odlišení nádob na sběr druhotných surovin, čerpadel pohonných hmot, dopravních tras a typů spojů. Protože zatím nejsou unifikovány normou ISO, mnohé státy je řeší „po svém“, namísto aby raději zůstaly u nebarevné nematoucí formy. I v doplňkových barevných kódech mezinárodní sjednocení postupuje. Unifikovány zatím byly například barvy pro potrubí různých typů tekutin, barvy pro tlakové nádoby nebo odstíny izolace elektrických vodičů, kde funkční odlišení velmi usnadňuje praktickou činnost.

Velmi důležitou oblastí vizuální komunikace je značení kvalit životního prostředí a potravin. Živelný vývoj dospěl ve druhé polovině 20. století ke vzniku různých málo čitelných národních značek, které zcela ztrácely funkčnost za hranicemi státu svého původu. K pokroku došlo, když se koncem 80. let podařilo americké agentuře EPA celosvětově situaci zdokumentovat¹⁸ a Mezinárodnímu institutu informačního designu vytvořit dva na sebe navazující systémy pro ekologii

a spotřebitelské balení potravin. Oba soubory jsou psychologicky promyšleny tak, aby alespoň částečně překlenuly mezeru, která vznikla mezi novodobými škodlivinami v prostředí a necitlivostí smyslového aparátu člověka vůči nim. Výzkumy dokládají, že uvedené přerušení kontaktu mezi lidským organismem a kvalitami prostředí je příčinou lhostejného vztahu většiny společnosti k ekologickým kvalitám. Vizuální komunikace přerušený kontakt nedokáže zcela nahradit, má k tomu však z prakticky dostupných metod nejlepší předpoklady. Systémy značení kvalit životního prostředí a potravin jsou zatím pro malou informovanost veřejnosti užívány jen v omezené míře. Jejich rychlejšímu rozšíření brání podobně jako u dopravního značení neschopnost národních normalizačních institutů dohodnout se rychle na jednotném celosvětovém řešení. Svěbytnou oblast představuje fenomén naší doby – výpočetní technika. Pro softwarové ovladače a sdělovače dosud nebyla stanovena

norma, tvůrci programového vybavení počítačů, většinou technické kvalifikace, je vytvářejí laicky. Je to vidět nejen na stavu čitelnosti ale také významové interpretovatelnosti symbolů (laicky slangově pokřtěných na „ikony“). Výhodou posilující funkčnost uvedených symbolů je neformální unifikace způsobená monopolem Microsoftu na světovém trhu i pomůcky ve formě rychle naskakujících slovních vysvětlivek ovládaných softwarových „tlačítek“. Některé grafické prvky software jsou však v plné shodě s normami ISO (např. známý žlutý výstražný trojúhelník). V poněkud jiné situaci se nacházejí ovladače mechanické – tedy tlačítka klávesnic či dalších prvků hardware. Zde je, aniž si to většina uživatelů uvědomuje, přímo ukázkově aplikována norma ISO o užití šipek s jedinou výjimkou: klávesa „backspace“ je většinou světových výrobců označena chybným tvarem šipky. Zatímco převažující množství klávesnic dalších přístrojů alespoň částečně užívá výhodně tonálně odlišené klávesy podle normy o barvách ovladačů, výrobci počítačů zcela zaspali. Občas se ve firemních tiskových zprávách naivně vymluví způsobem, kterému nemůže věřit ani nepozorný laik: říkají, že klávesnice je zbytečně barevně strukturovat, neboť jsou určeny pouze hmatové obsluze. I kdyby je po paměti dokázalo ovládat 100% uživatelů a ne jen 30–40%, jak ukazují průzkumy, byla by barevnost účinným nástrojem učení se, tedy vizuální paměťové fixace právě pro barevně citlivé skupiny dětí a mládeže, když se s počítači poprvé v životě setkávají. Výsledky výzkumu Institutu informačního designu však alespoň umožňují každému si upravit klávesnice do optimálního stavu barevnými samolepkami. Další vývoj vizuální komunikace bude aktuální především pro školní výuku. V době, kdy se kvalitativně i kvantitativně rozvinula, bude nezbytné její zařazení do osnov základních škol nikoli roztržštěně v jednotlivých odborných předmětech, ale soustředěně v jediném, nebo ve spojení s výukou hláskové komunikace. První předpoklad výuky již existuje i v českém prostředí. Byly vydány učebnice a slovníky, které jsou částečně přístupné i na Internetu. Dalším předpokladem je doplnění kvalifikace pedagogů. Nepředstavuje však závažný problém. Institut pro další vzdělávání učitelů v Praze si již ve spolupráci s Institutem informačního designu vyzkoušel strukturu i rozsah nezbytných kursů pro pedagogy v polovině 90. let. Jedinou překážkou proto může být zastaralý předsudek o tom, že vizuální komunikace musí dostatečně fungovat bez učení se gramatiky a významu jednotlivých prvků.

Systemové řešení značení pro ekologii, navržené k unifikaci ISO

To však platilo jen v prvotních fázích jejího novodobého rozvoje. Dnes existuje ve všech oborech několik tisíc unifikovaných znaků a symbolů, z nichž větší část nemůže fungovat bez toho, že by se je člověk naučil. Pro každého jedince sice není aktuální celý rozsah „slovní zásoby“, aktuální množství však rozhodně není zvládnutelné jednorázovým krátkodobým kurzem.

Na vývoji novodobé vizuální komunikace bylo zajímavé sledovat, jak postupně v praxi krystalizuje její gramatika a jak je reflektována teorií. Nejzávažnější sociální skutečností v této oblasti je, že dochází k postupnému propojení a tím i proměně kulturně a profesně značně nezávislých systémů „obrázkové řeči“ v jeden celek, čímž vzniká univerzální globální sdělovací subsystém¹⁹, který adekvátně doplňuje funkci angličtiny. Všechny soudobé konzervativní snahy o vytváření nesystémových souborů zrakového sdělování jsou z tohoto hlediska mylné. Přes živelný rozvoj verbální komunikace si např. mezinárodně užívaná angličtina přirozeně ponechává závazná gramatická pravidla, bez nichž by se její funkčnost zásadně snížila a mohla by tak postupně ztratit podobu verbálního subsystému umožňujícího překonání jazykových rozdílů uživatelů. Takové srovnání vizuální a verbální globální řeči je velmi názorné. Konzervativní zastánci nesystémových souborů mohou diskutovat pouze o tom, zda nechtějí, aby jimi užívané znaky a symboly byly mezinárodně srozumitelné a vyžadovaly tudíž „překlad“. Není těžké pochopit, že v moderní globální společnosti je nesmyslné, aby se člověk učil jednotlivě německé, pak anglické, americké a japonské obrazové symboly. Logických důvodů vedoucích k nezávislým řešením je minimum, většinou jsou zapříčiněny neznalostí komunikačních principů. V České republice je konzervativní přístup typický zejména pro Klub českých turistů, který spravuje turistické značení včetně cyklotras, a pro Centrum dopravního výzkumu Brno, na kterém závisí aplikace mezinárodních norem ISO v dopravním značení. Podobně jako u mezinárodní verbální komunikace, také u vizuální je rozhodujícím faktorem vzdělávání a osvěta. Kurzy zrakového sdělování jistě nenabudou rozsahu kursů angličtiny, zcela nezbytné však představují podmínku zvýšení mezinárodní funkčnosti vizuálního sdělovacího systému. Je dobře, že osvětové a vzdělávací možnosti podporuje zkvalitňování ediční činnosti. Zatímco v minulosti na trhu převažovaly sběratelsky a esteticky zaměřené nesystematické sborníky různých symbolů a značek, v posledním desetiletí se stále častěji setkáváme s vědeckými analýzami a systematickými slovníky i učebnicemi²⁰. V ediční činnosti paradoxně kvalitativně zůstávají nejvíce producenti software, jehož tituly zaměřené na vizuální komunikaci mají neuvěřitelně neprofesionální úroveň²¹. Vývoj globální vizuální komunikace je tak pro každého výzvou. Buď ji přijme, zapojí se, či dokonce pomůže, nebo zůstane pasivně stranou.

(Poznámky)

- 10 Aicher, Otl; Kramper, Martin: Zeichensysteme der visuellen Kommunikation, Stuttgart, 1977
- 11 Olgyay, Nora: Safety Symbols Art, ITP New York, 1995
- 12 ISO 4196 Use of Arrows
- 13 ISO 7001 Public Information Symbols
- 14 ISO 3461 Graphic Symbols – General Principles for Presentations
- ISO 7000 Graphic Symbols – Index, Survey and Compilation of the Single Sheets
- ISO/R 557 Symbols, Dimensions and lay-out of Safety Signs ad.
- 15 ICOGRADA: Sign Information Sheets, Amsterdam, 1967
- 16 Bund Österreichischer Gebrauchsgraphiker: Designorientierte Forschung auf dem Gebiet der Kommunikationsgraphik in Österreich Voraussetzungen und Möglichkeiten, Wien, 1980
- 17 Fassati, Tomáš: Slovník mezinárodní vizuální komunikace, Benešov u Prahy, 1995
- Fassati, Tomáš: Dictionary of Visual Communication, Benešov u Prahy, 1999
- Fassati, Tomáš: Gramatika praktické vizuální komunikace, Benešov u Prahy, 2001
- 18 US Environmental Protection Agency: Status Report on the Use of Environmental Labels Worldwide, Washington, 1993
- Fassati, Tomáš: Šipky z obklíčení, Benešov u Prahy, 1995
- 19 míněno coby subsystém obecného ploškového sdělovacího systému dle teorie sdělování (angematika)
- 20 Burke, Michael a Wildbur, Peter: Information Graphics, London, 1998
- Hartmann, Frank a Bauer, K. Ervin: Bildersprache, Wien, 2001 ad.
- 21 Microsoft, Corel Corporation ad.

Výstavy

Galerie České advokátní komory

Pět výkladců paláce Dunaj na Národní tř. 10, Praha 1, po výstavách Symbol – komunikace symbolem (září>říjen 05), Grafický design – Karel Aubrecht (říjen>listopad 05) naplnila naposledy výstava Divnej svět – Jiří Světlík (prosinec 05 > leden 06).

Zajímavé výstavy v Muzeu Kroměřížska

– **Česká ilustrační tvorba pro děti.** Výstava (do 5. 2. 06) ze sbírek Muzea výt. umění v Havlíčkově Brodě představila 293 ilustrací (pohádky, pověsti i volná tvorba) 38 výtvarníků (z toho 16 žen). Např.: Eva Bednářová il. knihy Ladislava Zdražila: S čerty nejsou žerty, Cyril Bouda – Antonín Sova: Pankrác Budecius kantor, Adolf Born – Bohumil Říha: Já ho vypátrám sám, Zdeněk Burian – William H. G. Kingston: Velrybář Petr, Olga Čechová – J. M. Barrie: Petr Pan, Karel Franta – V. Vítковиč: Pohádka pod stromeček, Miloslav Jágr – Pohádková noc II (nevyd.), Ota Janeček – Zdeněk Kriebel: Co dělá v parku sluníčko, Vladimír Kovařík – Donát Šajner: Paměti uličníka, **Josef Kremláček** – M. Myslíková: Ta naše písnička česká, Jan Kudláček – Holčička a dešť, Květa Pacovská – volná ilustrace, Antonín Strnadel – B. M. Kulda: Moravské národní pohádky, **Jiří Šalamoun** – Únos (nevyd.), Jaroslav Šerych – O. Kline-
ra: Sedmnáct zlatých princezen.
Khmérské báje a pověsti, **Jiří Šindler**
– Hana Pražáková: O lesním carovi,
Karel Teissig – Vladimír Reis: Kři-
šťálové sestry, Sylvie Vodáková –
Leporelo pro děti, ad.

– Nevšední zásluhy tiskařské rodiny Krylů o českou bibliofilii

je název výstavy, kterou je možno navštívit v Malé galerii muzea 24. 1. >12. 3. 06. Výstavu připravilo Muzeum Kroměřížska ve spolupráci s Kruhem přátel výtvarného umění Maxe Švabinského. Kolem 150 tisků, zapůjčených soukromými sběrateli, představuje v průřezu produkci známé moravské tiskárny. Firma Kryl a Scotti Nový Jičín (1909–1936), Karel Kryl Nový Jičín (1936–1938) a Karel Kryl Kroměříž (1939–1950) byla po celou dobu své existence zárukou vysoké kvality a umělecké úrovně. V rodině Karla Kryla se v Kroměříži narodil i jeho syn Karel, známý písničkář a básník. Na výstavě jsou zastoupeny jak soukromé a příležitostné tisky, tak především knihy tištěné pro Josefa Floriana a jeho vydavatelství ve Staré Říši, pro Jakuba Demla, Ludvíka Bradáče, Aventinum Otakara Štorcha-Mariena, pro edici Atlantis, Hyperion, Odeon, Magnificat a řadu dalších. Mezi jmény umělců, kteří jednotlivé knihy upravili nebo doprovodili původními ilustracemi v originálních grafických technikách, najdeme např. Františka Bílka, Cyrila Boudy, Josefa Čapka, Josefa Váchala, Karla Teigehe, Antonína Marka Machourka a mnohé další. Výstava také představuje bibliofilskou edici Varietas, kterou tiskl a vydával Karel Kryl ml. v Kroměříži v letech 1945–48. V této edici vycházela próza i poezie, mezi jiným i Rotreklovy Pergameny, Řezníčkovy Glosy z lahve, práce Jindřicha Spáčila nebo Ludvíka Páleníčka. **Kontakt:** Muzeum Kroměřížska, Velké nám., Kroměříž: Jiří Stránský, **E:** stransky@muzeum-km.cz, **T:** 603 528 118

Signet tiskárny a knihtiskaři Kryl a Scotti v kresbě Cyrila Boudy

15 let občanského sdružení EkoCentrum Brno

8. 12. 05 se uskutečnila vernisáž k historii sdružení EkoCentrum. Poprvé byly zveřejněny archivní návrhy z konkursu na logotyp sdružení, včetně originálů vítězného návrhu **Jiřího Elišky**. **Info–A:** EkoCentrum Brno, Ponávka 2, Brno, **T:** 545 246 403; **E:** ecb@ecb.cz; www.ecb.cz

Co nás zajímá

Design známok v centre pozornosti

Československá, neskôr česká a slovenská známková tvorba má vysoký medzinárodný kredit. Klasická technika oceľotlačie vytvára z toho najmenšieho umeleckého diela vyhladávaný i oceňovaný artefakt. Keď pred dvoma rokmi na Slovensku prišiel direktívny príkaz realizácie známok výlučne lacnejšou technológiou ofsetom, dôsledky neuváženého rozhodnutia nenechali na seba dlho čakať. Celková úroveň dovtedy hodnotných známok viditeľne klesala. Profesionáli začali protestovať a zdvihla sa vlna nesúhlasu. Slovenská pošta, na ktorú medzitým prešli kompetencie v príprave a vydávaní známok, urobila opatrenia smerujúce k zvýšeniu úrovne známok. Dnes sa vyše polovica

realizuje technikou oceľotlačie a zbytok ofsetom a hĺbkotlačou. Sprísnil sa kritéria výberu výtvarníkov, kritéria posudzovania návrhov na emisie i design známok. Do komisie známokovej tvorby boli nominovaní profesori **Ľubomír Longauer** a **Dušan Junek** (členovia SBB a navyše čestní). Len komplexný design – ilustrácia, grafická skratka, typografia a kompozícia na tak malej ploche ako je známka, je zárukou dobrého, vo výnimočných prípadoch výborného výsledku.

Zprávy ze zahraničí

Soutěže – akce

Hong Kong Design Institute – soutěž na značku

Vocational Training Council a Hong Kong Institute of Vocational Education vyhlásily soutěž na návrh značky pro Hongkongský institut designu. Ceny: vítěz 10 000 USD, 4 finalisté po 1 000 USD. **Deadline je 31. 3. 06.** Detaily na www.hkdilogo.edu.hk

VI. mezinár. trienále eko-plakátu 4. blok

K 20. výročí černobylské tragédie je v ukrajinském Charkově pořádáno již 6. trienále plakátu – tentokrát pod heslem „Černobyl – 20 let poté“. Schváleno Icoogradou. **Termín odeslání 15. 2. 06.** Jury: **Ahn Sang-soo** (KOR); **Renné Wanner** (CH); **Subrata Bhowmick** (IND); **Phil Risbeck** (USA); **Ruth Klotzelová** (BR); **Laurence Madrellová** (F); **Yuriy Surkov** (RUS) a **Vladimir Lesnyak** (UA). Vyhlášeny jsou 2 soutěžní kategorie: 1. plakát (možno až 5 plakátů) a 2. projekt mladých k životnímu prostředí (dokumentace z happeningů, instalací, akcí, video, animace, tiskoviny ap.), práce z let 2003–05. Uděleny budou Grand Prix, diplomy a zvláštní ceny. Vítězové budou slavnostně vyhlášeni 26. 4. 06. Součástí Trienále je mezinárodní soutěž plakátu na téma „AntiAIDS – Ukraine“. Detaily viz www.chervona_strichka.ic.kharkov.ua. Doprovodné výstavy 4. bloku se odehrají v Charkově, Kyjevě, Oděse, Lvově, Slavutiči a Sevastopolu (UA), Moskvě a Novosibirsku (RUS), Basileji (CH), Berlíně a Norimberku (D), Cincinnati (USA). **Kontakt–A:** Oleg Veklenko, 32/186 - 29, prospekt 50-letiya VLKSM, Charkov 61153, Ukrajina; **M:** +380-677857168; **T/F:** +380-577023545; **Anna Shishkova** – **E:** ann@4block.com; www.4block.com

Deváté mezinár. bienále plakátů v Íránu

9th Tehran International Poster Biennial bude letos již v červnu, pořadatelé oznámili, že se podmínky účasti v krátké době objeví na www.tehran-poster-biennial.com; **E:** secretariat@tehran-poster-biennial.com

Zlatá včela / Golden Bee 7

V Centralnom dome chudožnika v Moskvě se 1.>8. 9. 06 bude konat 7. moskevské mezinár. bienále graf. designu Zlatá včela. V soutěži budou 3 kategorie: 1. plakáty, 2. knihy a 3. kaligrafie. Přijímány jsou práce z let 2004–06, **uzávěrka je 30. 4. 06.** Mezinár. jury: Michael Amzalag & Mathias Augustyniak, M / M (F), Michael Anikst (GB), Petr Bankov (RUS), **Shigeo Fukuda** (J), **Uwe Loesch** (D) udělí Golden Bee Grand Prix, diplomy a zvláštní ceny. Zlatou včelu podporuje Ico-grada a IBCC, bienále organizují Sdružení Golden Bee, Akademie graf. designu (člen Ico-grady), Vysoká akademická škola graf. designu, Expo-Park Exhibition Projects Co., Moskevský institut užitého umění a Art Moscow Regional Public Foundation for Art Projects Support. Prezidentem Bienále je **Dr. Serge Serov**, generál. ředitelem Vasily Bychkov, kurátorkou Elena Rymshina. JVS Golden Bee 7 vytvořil Eric Belousov (Ostengruppe), značka je dílem Iriny Kireevové (z r. 1992). **Kontakt–A:** Moscow International Biennale of Graphic Design; Russia 119049 Moscow, Krymskiy Val 10, Central House of Artists, Expo-Park Exhibition Projects Company, Office #165; **E:** klintsova@artfoundation.ru; serov@dubki.ru; **www.goldenbee.design.ru/eng/**

Best of the Best 2006

„Nejlepší z nejlepšího“ je název mezinár. soutěžní akce v Rusku, kt. se týká dvou kategorií: L – Logotypy a ochranné známky a C – Jednotný vizuální styl, CI; obojí v oblastech 1 – průmysl (strojírenství, doprava ad.), 2 – retail (obchody, butiky, restaurace ad.), 3 – komerce a služby, 4 – spotřební zboží, 5 – nonprofitní organizace a akce.

Termín doručení do 10. 3. 06 (zdarma!!!) – na **E:** best@identity.su, poštou na CD nebo via ftp_server nakladatelství. Počet není omezen, projekt musí být realizován a vytvořen v období 2000–06. Práce na formátu A4 a popis projektu 300–800 znaků: je třeba označit jméno autora, klienta, sféru aktivity, rok atd. Práce vyhodnotí 23. 3. 06 prestižní jury: David Hillman, Pentagram (GB), Michael Gais, QWER (D), Gary Horton, Attik (GB), Jason Smith, Fontsmith (GB), Margo Chase, Chase Design Group (USA), Toshihiro Onimaru, Graphics&Designing (J), Bill Gardner, Gardner Design (USA), Steven Addis, Addis (USA), **Sergey Serov**, Golden Bee (RUS), a budou vystaveny na veletrhu «Design a reklama» a publikovány v 7. č. časopisu Identity. **Kontakty:** Kate Filimonova – **T:** +7-(495)7305233, **E:** kate@identity.su; Andrew Pourtov – **T:** +7-(495)7305233, **E:** andrew@identity.su, Daria Turchenkova – **T:** +7-(495)7305233, **E:** editor@identity.su; **www.identity.su**

Mezinár. festival plakátů a graf. designu Chaumont 06

Bohužel termín doručení plakátů do soutěže ve francouz. Chaumontu 10. 2. 06 vypršel. Zájemcům doporučujeme sledovat každý rok informace včas u zdroje na **www.ville-chaumont.fr/festival-affiches**. **A:** Festival de l’Affiche et des Arts Graphiques 2006, Les Silos / Maison du Livre et de l’Affiche, 7-9 Avenue Foch, 52000 Chaumont, Francie

The ADC 85th Annual Awards

Vyhlášení cen ADC New York se uskuteční na gala večeru 8. 6. 06. Práce budou publikovány v Art Directors Annual 85 a na putovní výstavě. **Info – A:** The Art Directors Club, 106 West 29th Str., New York, NY 10001, **T:** +212-643-1440, **F:** +212-643-4266, -4293; **E:** info@adcglobal.org; **www.adcglobal.org;** **www.adcawards.org**

AIGA’s Annual Design Competitions 27:

Soutěže AIGA („365“ a „50 knih/50 obálek“) se uzavírají **3. 3. 06.** Téměř 100 let patří soutěže AIGA k nejprestižnějším na světě. Všechny vybrané práce budou umístěny v AIGA Design Archives na **http://designarchives.aiga.org**, a archivovány v Denver Art Museum. Detaily na **http://competitions.aiga.org**. Výstava z loňské 26. soutěže „365“ se koná 16. 12. 05>26. 2. 06 v New Yorku (USA). **Info:** **www.aiga.org**

Soutěž Rebrand 100 v Providence (USA)

Termín 21. 4. 06. Info–E: awards@rebrand.com; **www.rebrand.com**

Výstavy

20. mezinár. bienále plakátů Varšava

Varšavské bienále se koná 3. 6.>24. 9. 06. Ještě před tím mezinár. porota: Marjatta Itkonen (SF), Karel Mišek (CZ), Thierry Sarfis (F), Radovan Jenko (SLO) a Marcin Mrosczczak (PL) udělí zlaté, stříbrné a bronzové medaile a ceny ve 4 kategoriích: plakát ideový, p. kulturní, p. reklamní a „zlatý debut“ (studenti). **Info–E:** bienalle@mnw.art.pl; **www.postermuseum.pl**

Plakáty Vojtěcha Preissiga ve Vídni

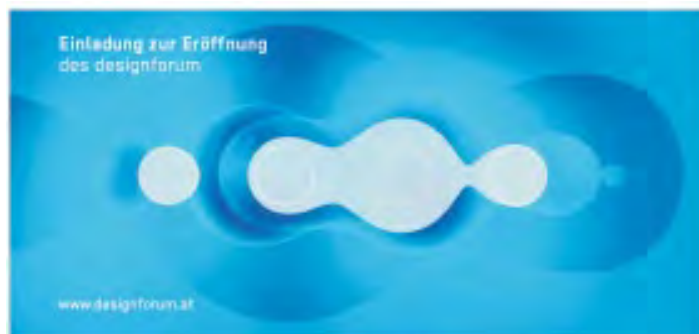
České centrum ve Vídni uvedlo výstavu Preissigových plakátů z období 1. sv. války propagující Československo, 28. 11. 05>10. 1. 06.

6th Macau Design Biennial Exhibition

21. 1. 06 se členové Macau Designers Association (MDA) sešli v nově otevřeném Fisherman’s Wharf na vyhlášení vítězů 6. bienále designu v Macau. Oceněné a další vybrané práce jsou ke shlédnutí na výstavě v Handover Gifts Museum of Macau, vítězné práce zůstanou poté ve sbírkách Macau Art Museum.

8th Brazilian Biennale of Graphic Design

V červnu 06 se uskuteční 8. brazilské bienále graf. designu v Sao Paulu. **Info:** **www.8bienaladg.com.br/**

Nové Design centrum ve Vídni

Z iniciativy Design Austria a Österreichisches Designstiftung bylo 30. 1. 06 v MuseumsQuartier Wien slavnostně otevřeno Rakouské centrum designu, kt. má přinášet služby a informace a být místem dialogu – jako Designforum. **Na obr. pozvánka na zahájení.** Činnost byla zahájena výstavou KTM – Designing Desire – Österreichisches Motorrad-Design 1992–2006, kt. můžete navštívit do 19. 3. 06.

Info–A: Design Austria, Berufsverband der Grafiker-Designer, Illustratoren und Produkt-Designer, Kandlgasse 16, A-1070 Wien, **F:** +43-1-5244949-4; **E:** info@designaustria.at; **www.designaustria.at;** **A:** Designforum im MuseumsQuartier, (Hof 7, býv. Depot), Museumsplatz 1, A-1070 Wien; **E:** info@designforum.at; **www.designforum.at**

Zaujalo nás

Červený krystal místo červeného kříže?

Univerzální symbol pro záchranáře hledali v prosinci diplomaté 192 zemí v Ženevě. Mezinár. výbor červeného

ho kříže (ICRC) potřebuje symbol, který bude přijímán všemi kulturami. Favoritem byl „červený krystal“ – na jeden roh postavený čtverec. Jak vše dopadlo, nevíme. **Na obr. červený kříž, půlměsíc a krystal.**

Muchův „JOB“ prodán za 9 150 Eur

3. 2. 06 byl známý plakát A. Muchy na cigaretové papírky z r. 1898 vydražen v aukční síni Druot-Richelieu v Paříži za rekordní sumu.

Konference – workshopy

10. evropská mezin. konference design managementu

Design Management Institute pořádá 29.>31. 3. 06 v Grand Hotelu Krasnapolsky, Amsterdam (NL) konferenci, jejímž hlavním řečníkem bude legenda designu Stefano Marzano, CEO & Chief Creative Director, Philips Design. Vystoupí dalších ca 15 přednášejících. Podrobnosti na **www.dmi.org**

9th International Design Conference: Design 2006

15.>18. 5. 06, Dubrovnik (CRO). **Info:** **www.designconference.org**

International Institute for Information Design (IIID)

– Mezinárodní institut informačního designu ve Vídni pokračoval r. 05 v práci na idX, transatlantickém projektu výměny informačního designu v rámci programu kooperace EU/USA ve výuce s těmito školami: Maelardalen University, Eskilstuna (S), Utrecht School of the Arts (NL), Free University of Bolzano (I), Bauhaus-Universität Weimar (D), University of Idaho, Wayne State University, Detroit, Michigan a Columbia College Chicago, Illinois (USA).

– Pokračuje vytváření sítě expertů v „Traffic Guiding Systems“ – Letos IIID plánuje 2 letní akademie: 1. BASE: Calheta de Sao Miguel on Santiago (největší ostrov z Cape Verde Islands) 12.>23. 6. 06. a 2. START: jako součást idX. 17.>28. 7. 06 na Columbia College Chicago. Zaměří se na metody informačního designu a konkrétní sociální zájmy. Více na **www.iiid.net**.

– Můžete se stát členem IIID. Jak? To se dozvíte na „About IIID“ – „Membership“ na www.iiid.net. **Kontakt–A:** Peter Simlinger, Dipl.-Ing., Geschaefstuehrer, International Institute for Information Design (IIID), Joergerstrasse 22/2, A-1170 Wien, A; **T:** +43-(0)1-4036662; **F:** +43-(0)1-4088347; **E:** info@iiid.net; www.iiid.net

Thierry Van Kerm založil Designing Hub

Bývalý ředitel IcoGrady T. Van Kerm začal působit jako manažer Designing Hub, společnosti mající za cíl rozvoj designu v Evropě. Začal vydávat a rozesílat Designing Hub eNews a zve designéry, aby se stali členy (zdarma). Více informací na www.DesigningHub.org;

A: Designing Hub, Thierry Van Kerm, Rue des alliés 142 Bondgenotenstraat, B-1190 Brussels, Belgie, **T:** +32-(0)2-3445843; **M:** +32-(0)-498511268; **E:** tvankerm@designinghub.org; www.designinghub.org

Designing Hub organizuje první workshop

24. 2. 06 v Bruselu se bude konat workshop: Building the Regions of Europe, který představí Designing Hub a jeho iniciativy. **Info–www.** designinghub.org/DH_W2_1401_WS_Description.php

TYPO 11 Berlin 2006 – „Play“

Play – Hra bude mottom TYPO 11 v Berlíně 18.>20. 5. 06. Budou se diskutovat elementy hry v elektronické komunikaci. Organizátor Font-Shop očekává na 1 000 účastníků. **Info –E:** brudolf@fontshop.de

Mezinár. kongresy gr. designu ve Venezuele a Kolumbii

V International Congress of Graphic Design, Merida (VEN) je věnovaný Gerdu Leufertovi, 21.> 24. 5. 06, a IV International Congress of Graphic Design, Bogota (COL) je věnovaný Davidu Consuegrovi. 23.>26. 5. 06. **Info na** www.coidigra.com

Konference Aspen Design Summit 2006

20.>23. 6. 06, Aspen (USA), www.aspendesignsummit.aiga.org

Latin Letters Biennial 2006

Bienále „latinky“ v Buenos Aires (ARG) přijímá do 13. 3. 06 příspěvky. **Info–E:** biennial2006@letraslatinas.com

Hong Kong Design Centre v novém

Od 13. 11. 05 je Design centrum Hongkong v novém INNOCENTRU. **Kontakt–A:** Hong Kong Design Centre, 1/F Innocentre, 72 Tat Chee Avenue, Kowloon Tong, Hong Kong. **T:** +852-2522 8688; **F:** +852-28922621; **E:** info@hkdesigncentre.org; www.hkdesigncentre.org/

Školy – mladí designéři

Chcete studovat ve Švýcarsku?

Vysoká škola designu a umění v Curychu zavádí nový magisterský kurz rozvoje designérského výzkumu a zve studenty, aby se přihlásili Kurzy povedou Ruedi Baur, André Vladimír Heiz a Vera Kockot ve spolupráci s ECAL, Lausanne. **Přihlášky do 28. 2. 06**, zahájení v dubnu 06. Podmínky a další **info na:** www.design2context.ch/weiterbildung; Karin Prätorius – **T:** +41-43-4466202, **E:** design2context@hgkz.ch;

A: Design2context, Institut für Designforschung der Hochschule für Gestaltung und Kunst Zürich, Hafnerstr. 39, Postfach, CH-8031 Zürich 5; **T:** +41-43-4466202; **F:** +41-43-4464539; www.design2context.ch

2006 Adobe Design Achievement Awards

Ceny Adobe Design Achievement vypisuje firma Adobe, Toronto (CND) a jsou zaměřeny na výsledky užití software Adobe v tvůrčí práci studentů vysokých škol (grafika, film). **Uzávěrka příjmu prací je 28. 4. 06. Více na:** www.adobe.com/education/adaa

Nevzdáme to, pane Baťa!

Výstava dobových reklam. plakátů fy Baťa urč. do celého světa a prací studentů atel. obuvi Fak. multimediál. komunikací Univerzity T. Bati ve Zlíně. Galerie DCČR, Jungmannova 30, Praha. 6. 2.>30. 3. 06.

Galerie Barrandov uvádí práce studentů FUUD UJEP

– Od 5. 1. 06 je otevřena nová Galerie Barrandov při FZŠ na Praze 5. Do srpna 06 tu budou prezentovány práce studentů Graf. designu I (atelér doc. Karel Míšek), FUUD UJEP v Ústí n/L: Mediální potrava (leden 06), Přece, ale pozdě (02. 06), Hustí z Ústí (03. 06), To jsme my! (04. 06), Na značky (05. 06), Zatím nic (06. 06), Sousedé (07. 06), Natruc (08. 06). Výstavy probíhají za přispění: Měst. části Prahy 5, Syndikátu výtvar. umělců, Asociace užité grafiky, Nadace Český fond umění a FUUD UJEP Ústí n/L. Stručně k prvním dvěma výstavám: – **MEDIÁLNÍ POTRAVA** – „Koncem r. 04 proběhl v ateliéru graf. designu K. Míška plakátový workshop s tématem „Mediální potrava“, pod vedením Stanislava Stankociho – slovenského špičkového graf. designéra a současně ved. ateliéru graf. designu na VŠVU v Bratislavě.

Studenti dvou graf. ateliérů reagovali na fenomén médií jakožto prostředníka v šíření informací, zvláště pak na jejich bohatý „potravní řetězec“. Tuto výstavu si studenti zorganizovali a připravili z vlastní iniciativy. Chtějí tak veřejnosti představit výsledky své intenzivní práce.“ (J. Pálka). Výstava plakátů workshopu (Tereza Redlerová, Martina Donátová, Vladimíra Gurská, Martina Hamouzová, Žaneta Matějková, Jiří Pálka a Jakub Štěpánek) 6.>27. 1. 06. Kurátorka: Lenka Sýkorová; koordinátoři: J. Pálka, Dáša Mertová, Barbora Tylová. – **POZDĚ ALE PŘECE** – Výstava absolventských prací FUUD, UJEP, GD I. Vernisáž uvedl MgA. Jan Hora, výstava trvá 2.>24. 2. 06.

Info–kontakty: Galerie Barrandov, Fakultní ZŠ Barrandov II, V Remízku 919, Praha 5, **E:** galeriebarrandov@email.cz; více o FUUD UJEP na: http://fuud.ujep.cz/fuud/ateliery/atelier_gd.htm

„Help“ – výstava plakátů z workshopu F. Nygaarda

„V zimním semestru 04/05 byl do Ateliéru graf. designu 1 K. Míška (FUUD UJEP) pozván světově uznávaný dánský graf. designér Finn Nygaard a pod jeho vedením proběhl plakátový workshop s tématem „Help“. Workshopu se zúčastnili studenti všech ročníků graf. ateliérů FUUD. Měli možnost široké a v současnosti aktuální téma společně analyzovat a následně se k němu formou plakátu kreativně vyjádřit. Výstavou, kterou z vlastní iniciativy studenti zorganizovali a připravili, prezentují veřejnosti výsledek své 3denní intenzivní práce.“ (J. Pálka) Vernisáž plakátů z workshopu (Martina Donátová, Jan Fišera, Petra Martinásková, Žaneta Matějková, Jiří Pálka, Jakub Štěpánek a Iva Tattermuschová) uvedl doc. Karel Míšek, 4.>29. 1. 06, Altán Klamovka. Spravuje Syndikát výtvarných umělců a Asociace užité grafiky, Masarykovo nábř. 250, 110 00 Praha 1; **T:** +420-224930320, +420-731574777; **E:** augdesign@email.cz; www.augdesign.cz

PROGRAM 05

Úvodním slovem **Mgr. Václava Houfa** („v případném zastoupení Ivanem Štroufem“) byla 30. 11. 05 v Galerii mladých Brno zahájena výstava nedávných studentů FaVU VUT Brno. Absolventi ateliéru graf. designu Jiří Močička a Vojtěch Dvořák představili dva paralelní projekty, které prostředně navazují na výsledky předchozích prací obou autorů. Močička v tématu +visual identity vyjadřuje sociálně pojatý pohled na reklamu a strategie reklamních agentur, čistou vizuální formou plakátu artikuluje současný stav priorit a měřítek úspěšnosti naší společnosti. Dvořák v sérii plakátů k projektu USxIRQ aktuálně reaguje na události, pohyb a stav na Blízkém východě. „Válka jako zločin proti lidskosti je pouze zdrojem lidského utrpení a bolesti“, v tomto směru jde o zajímavý příspěvek do proudu tzv. (politicky) angažovaného umění. Výstava proběhla 30. 11.>30. 12. 05.

A–kontakt: Brněnské kulturní centrum, Galerie mladých, Radnická 4, 658 78 Brno; **E:** galerie@bkcentrum.cz, www.kultura-brno.cz

Výstavy semestrálních prací:

FaVU VUT – Brno – 27.>29. 1. 06

UTB, katedra Prostorového designu – Zlín – 23.>29. 1. 06

FUUD UJEP, katedra užitého umění – Ústí n/L – 22.>24. 2. 06

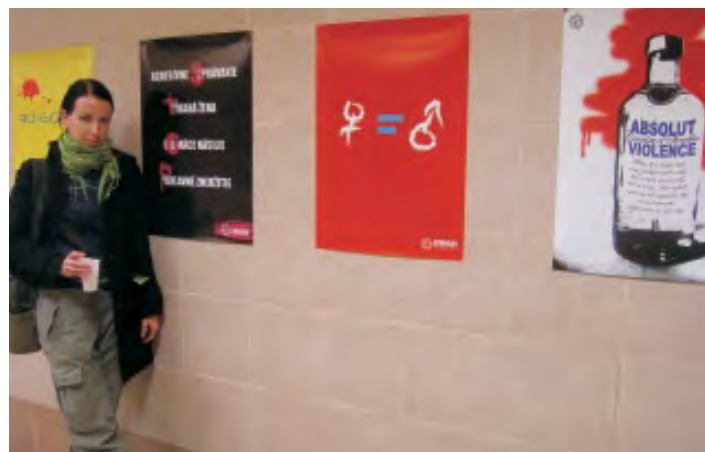
Jubilejní školní výstavy:

15. roků designu na FA STU – Bratislava – do 27. 1. 06

VŠUP dnes / AAAD Today, výstava VŠUP ke 120. výročí školy – Galerie Mánes, Praha – 25. 11.>29. 12. 05

Stop násilíu na ženách a současné umenie

Na výstavě organizované Amnesty International na Slovensku v podzemí Starej tržnice Bratislava 23. 11.>11. 12. 05 sa pomezí účastníkůmi zo 4 zemí, napr. Podebal (CZ), zúčastnila plagátni aj **Mária Karasová z 6. roč. FU TU Košice (na obr.)**. **Viac na** www.amnesty.sk

Mezinárodní studentská soutěž „Evropská Identita“

Soutěže, o kt. jsme informovali v Z23, se zúčastnilo 167 studentů ze 14 evropských výtvarných vys. škol. Mezinár. porota se sejde 1. 3. 06 a vernisáž bude v podvečer téhož dne (pravděpodobně v pražském Klementinu). V průběhu r. 06 jsou plánovány další výstavy, z nichž je již známo zahájení v Bruselu (budova Evropského parlamentu) 5. 6. 06. **Info** – www.rmv.cz na odkazu EVROPSKÁ IDENTITA. Rada pro mezinár. vztahy, Jana Lásková, **E:** lasja@seznam.cz, **M:** 603456985

:output award 2006

Údajně největší svět. studentská soutěž designu má uzávěrku 15. 2. Přijímány jsou všechny práce designu vizuálních komunikací: graf. design, typografie, fotografie, ilustrace, písmo, multimedia, filmová a TV grafika. V jury budou Paula Scher, Pentagram, N. York; Kenya Hara, Tokyo; Nick Bell, Eye, Londýn; Peter Rea, Profile Intermedia, Londýn a Florian Pfeffer, :output, Amsterodam. „Přátelé :output“ mají účast zdarma (příspěvek „přítele“ je 45 Eur/rok). **Viz** www.inputoutput.de

Publikace – web

Dvě zajímavé knihy:

– MOLLERUP, Per: Wayshowing / A Guide to Environmental Signage / Principles & Practices. Autor Dr. Per Mollerup je ředitelem předního skandinávského studia Mollerup Designlab, specializovaného na značku a informační design. Kniha (336 s., angl.) je rozdělena na dvě části: principy a praxe orientační grafiky (wayshowing). Vyd. www.lars-muller-publishers.com, Baden (CH); 2005, ISBN 3-03778-055-X – BUERDEK, Bernhard, E.: Design / History, Theory and Practice of Product Design. Vyd. Birkhaeuser Verlag, Basel, Boston a Berlín; 2005, ISBN 3-7643-7028-9 (něm.), ISBN 3-7643-7029-7 (angl.). Současné 3. vyd. je aktualizováno ve všech kapitolách 1. Design a jeho dějiny, 2. Design jako znak globalizace, 3. Design a metodologie, 4. Design a teorie, 5. Design a jeho kontext

Antonín Odehnal: Grafické techniky

Kniha A. Odehnala, dlouholetého profesora propag. grafiky na Stř. škole uměleckých řemesel v Brně, přináší podrobný popis postupů využití graf. technik a upozorňuje na všechny nejasnosti, jež jsou s nimi spojeny. Najdete i návod ke zhotovení grafických a kreslířských nástrojů a pomůcek, autor probírá zásady bezpečnosti práce, radí, jak brousit nástroje ap. Věnuje pozornost také charakteristickým rysům jednotlivých graf. technik a vysvětluje, jak jejich použití rozpoznat. Publikace je určena nejen pro žáky stř. a vys. umělec. škol, ale i pro pracovníky galerií a památkových ústavů, historiky, sběratele aj. Její předností, kromě osoby autora a jeho dlouholetých zkušeností, je i obrazové vybavení. 114 s., pevná vazba, 148x210 mm, cena: 220 Kč, rok vydání: 2005, ISBN: 80-7366-006-7

Slovenská karikatura konečně knižně

Kto nevie treba prezradiť, že na Slovensku je kreslený humor veľmi úspešnou výtvarnou kategóriou a tvorba popredných autorov je pravidelne oceňovaná po celom svete. Len doma sa mu dýcha ťažko. Publikáčne možnosti obmedzené, autorských výstav málo, o knižnej prezentácii možno len snívaj. A predsa sa práve to posledné stalo skutočnosťou: na 13. medzinár. knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave uviedli roky očakávanú knihu o slovenskej karikature a jej najvýznamnejších tvorcoch. Autor Kornel Földvári, známý kritik, spisovateľ a publicista, ale hlavne humorológ, je určite najpopulárnejší a dôveryhodný znalec kresleného humoru. V knihe „Päťadvadsať – kniha o slovenskej karikature“ predstavuje 25 autorov od najznámejších ako Viktor Kubal, Jozef Schek, Marian Vanek, Dušan Junek, Stano Kochan, Ivan Popovič, Fedor Vico, Koloman Leššo, Kazo Kanala, Bobo Pernecký, až po mladších Dušana Polakoviča, Laca Tormu, Jana Valtera atď. Každý má 4 strany s profilom a výberom kresieb a autopoortrétom. Stretávame sa s humorom inteligentným, miestami filozofujúcim, hravým, tiež ironizujúcim, tiež absurdným, jednochu vždy autentickým. O kultivovanú grafickú podobu sa postaral F. Jablonovský. Hlavnú

zásluhu má dozaista osvietený vydavateľ K. Kertész Bagala (L.C.A. Publishers Group). Netreba pochybovať, že kniha bude vítaným hosťom aj u českých milovníkov kvalitného kresleného humoru.

Lürzer's ARCHIVE v České republice

ADC (resp. LA FE, s.r.o.) získal výhrad. právo pro distribuci časopisů Lürzer's ARCHIVE v ČR. Lürzer's ARCHIVE Ads and Posters nabízí výběr z nejlepších reklamních kampaní z celého světa. Časopis byl založen Walterem Lürzerem r. 84. Číslo má ca150 s. a nabízí 70–80 kampaní. Vychází 6x do roka. Od r. 06 bude navíc obsahovat i popis ca 50 TV & Cinema reklamních spotů, kt. budou k dispozici v online databázi nebo na DVD. Publikace Lürzer's ARCHIVE Specials se věnují vždy konkrétní oblasti graf. designu. Každá publikace má přes 250 s. a je v ní prezentováno přes 400 prací. Např. „Design for music“, „Packaging Design“, „Advertising Photography“. **Info-A:** Edgar Horcic, ADC Czech Republic, V Jirchářích 8, 110 00 Praha 1; **T:** +420-296334850-2; **F:** +420-296334853; **www.adc-czech.cz**

Giancarlo Iliprandi on-line

Prezident IcoGrady (1991>1993) Iliprandi rozběhl svou prezentaci na www.giancarloiliprandi.net. **Kontakt-A:** Iliprandi Associati, Consulenze e progetti di comunicazione visiva, Via Vallazze 63, 20131 Milano, Itálie; **T/F:** +02-70600843; **E:** info@ili-asso.com; **www.ili-asso.com**.

Na snímku výklady výstavy
Catherine Zaskové v Curychu

Catherine Zask – Poster Collection 12

Catherine Zasková nar. 1961 v Paříži, která jako nositelka Grand Prix BB 02 letos přijede do Brna do poroty BB, vydala knihu svých plakátů s texty Henri Gaudina a Catherine de Smet – viz obr. obálky. Vyd.: Museum für Gestaltung Zürich a Lars Müller Publishers, 16,5 x 24 cm, 64 s., 48 obr., texty něm., angl. a franc., ISBN 3-03778-054-1. **Info-E:** Felix.Studinka@hgkz.ch; www.museum-gestaltung.ch/exhibitions/program.html; **A:** Catherine Zask, 220 rue du Faubourg-Saint-Martin, 75010 Paris, Francie; **T:** +33-(0)1-44729292; **F:** +33-(0)1-44729393; **E:** cat@catherinezask.com; www.catherinezask.com

exhibitions/program.html; **A:** Catherine Zask, 220 rue du Faubourg-Saint-Martin, 75010 Paris, Francie; **T:** +33-(0)1-44729292; **F:** +33-(0)1-44729393; **E:** cat@catherinezask.com; www.catherinezask.com

Elements of Graphic Design – výzva

Publikace s tímto názvem má být nástrojem pro graf. designéry podobně jako Elements of Style pro spisovatele a redaktory a Elements of Typographic Style (Robert Bringhurst) nebo Graphic Design Manual (Armin Hoffmann) pro graf. designéry. Elements of Graphic Design bude na rozdíl od zmíněných publikací směřována na určení pravidel v 5 kapitolách: Forma a prostor, Základy barev, Výběr a užití písma, Svět obrazu a Základní koncepty úpravy. Termín pro nabídku příkladů v daných oblastech je 20. 2. 06, pro dodání podkladů 15. 5. 06. Podrobnosti sdělí autor Tim Samara na **E:** tsamara_designer@hotmail.com

Možnost publikování o designu

ARS Press Vídeň a Pro Literatur Verlag, Mammendorf (D) rozšiřují publikační možnosti v novém projektu ADVANCED TECHNOLOGIES: Research – Development – Application. Sborník zahrne sekce vědeckou, rozvojovou, aplikační a zvláštní případy. Cena publikování je 300 Eur. **Termín pro zaslání rukopisu je 24. 2. 06.** Bližší podmínky na www.ars-journal.com; **E:** editorial@ars-journal.com